

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 25.01.2019
Vår ref.: 2018/10094
Arkivnr.: 433.0

Svein Harald Svanes
Søndre Svanesvei 2
4372 Egersund

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Avslag på søknad om utsetting av utanlandske treslag til skogproduksjon, gnr/bnr 21/39, Eigersund kommune

Svein Harald Svanes har søkt om å gjenplante sitkagran på gnr/bnr 21/39 i Eigersund kommune i Rogaland. Utplantingsområdet er på 25 dekar og er i eit avverka hogstfelt der det tidlegare har stått sitkagran. Fylkesmannen meiner at utsettinga gir stor risiko for spreining og etablering av sitkagran i verdifull natur, og gir derfor avslag på søknaden.

Vi viser til søknad, mottatt 03.10.2018, der du søker om å plante utanlandske treslag til skogproduksjon på gnr/bnr 21/39 i Eigersund kommune.

Heimel

Utsetting av utanlandske treslag krev godkjenning frå Fylkesmannen i samsvar med *forskrift om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål (25.05.2012 nr. 460)*, jf. naturmangfaldlova kap. IV. Vi viser i den samanhengen til forskriftas § 5 med krav om løyve til utsetting av utanlandske treslag, jf. vurderingskriteriene i § 7.

Søknaden

Du har søkt om å plante til eit felt på 25 daa med 6250 planter av sitkagran (*Picea sitchensis*). I søknaden er det oppgitt at feltet er eit hogstfelt der det tidlegare har stått sitkagran som blei avverka i 2016. Du opplyser at du ønsker å halde fram med å bruke arealet til produksjon av tømmer, og at du per i dag ikkje har andre produksjonsformål for arealet.

Søknaden om utsetting av sitkagran blir grunna med at feltet ligg i eit område som er utsett for vind og saltråk frå havet, og at norsk gran (*Picea abies*) truleg ikkje vil kunne overleve her. Du viser til skogfaglege råd frå skogbrukssjefen i kommunen og den lokal næringsorganisasjonen Vestskog SA som støtter denne vurderinga. Vidare blir det vist til foryngingsplikta jf. skogbrukslova (§ 6) som seier at avverka skogareal skal settast i tilfredsstillande skogproduksjon innan tre år etter hogst. Du

legg fram at foryngingsplikta ikkje vil kunne oppfyllest med andre treslag på dette arealet, og at feltet vil gå ut av skogproduksjon utan at det kan plantast eit nytt omløp med sitkagran.

I søknaden blir det hevda at det til nå er observert lite spreining av sitkagran til omkringliggende område, og at etableringsrisiko i området er låg på grunn av tjukt humusdekke. Du stadfestar at for å hindre eventuell spreining av tre vil du gå inn kvart 5-10 år med motorryddesag og rydde vekk eventuelle sjølvfrøa planter (ikkje angitt i kva avstand til plantefeltet).

Vurdering

Retningslinjer ved sakshandsaminga

Formålet med forskrifta er å hindre at planting av utanlandske treslag gir uheldige konsekvensar for naturmangfaldet, jf. § 1 i naturmangfaldlova. Det er sentralt å sikre at forvaltingsmåla for naturtypar og artar ikkje blir trua av dei framande artane, direkte eller indirekte, jf. naturmangfaldlova §§ 4 og 5.

Ved vurdering av ein søknad om utsetting skal ein legge vekt på eventuelle uheldige følger for naturmangfaldet, inkludert særleg uheldige følger for biologisk mangfald, jf. forskrifta § 7 første ledd. Det er ikkje heimel for å gi løyve dersom det er grunn til å tru at utsettinga kan føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet. Alle offentlege vedtak som kan ha verknader for naturmangfaldet skal vidare vurderast etter naturmangfaldlova §§ 8 – 12. I tillegg har Fylkesmannen lagt vekt på andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

Kunnskapsgrunnlag

Det finst god kunnskap om naturmangfaldet i og rundt eigendomen og om det omsøkte treslaget. Naturtypekartlegginga i Naturbase er frå 2003 eller nyare dato. MIS-kartlegging av området er gjort i 2014. For å undersøke status på hogstfeltet og på nærliggande område var Fylkesmannen på synfaring i og rundt det omsøkte området den 10.01.2019, der også grunneigar og skogbrukssjefen i kommunen deltok. Vi vurderer at det finst tilstrekkeleg kunnskap til å kunne behandle denne saka, jf. § 8.

Sitkagran er i *Fremmedsartslista 2018 (Artsdatabanken 2018)* oppført i kategori med *svært høg* risiko for spreining. Risikovurderinga er i hovudsak grunngitt med sitkagrana si evne til å etablere seg i opne lyng- og beitemarksområde, at frøa spreiar seg lett, samt at arten har ein betydeleg påverknad på biologisk mangfald der den etablerer seg i opne landskap. Sitkagrana har lette frø som kan spreie seg langt frå mortreet, og gitt at eit plantefelt gjerne skal stå i minst 70 år så vil det være sannsynleg at frø spreier seg til kringliggende natur. Ved 20 m/s vind er det antatt at arten kan spreie frø inntil 3500 meter frå mortrea (DN-utredning 8-2012).

Utplantingsfeltet

Plantefeltet er på eit hogstfelt der det tidlegare har stått sitkagran, som blei avverka i 2016. Det er ingen registreringar av norske ansvarsartar, trua artar eller naturtypar på området som skal plantast til, og ingen MIS-registreringar. Det har heller ikkje kome fram opplysningar som kan tyde på at det på utsettingsområdet finst andre artar eller naturtypar som det er eit ansvar for å ta vare på, jf. forvaltningsmål i naturmangfaldlova §§ 4 og 5. Fylkesmannen ser derfor ikkje at utplanting av sitkagran vil kunne føre til uheldige følgjer for biologisk mangfald på sjølve utplantingsarealet. På synfaringa registrerte vi at det på delar av feltet har kome opp mykje oppslag av naturleg forynga sitkagran etter hogsten.

Naturverdiar i området rundt plantefelta

Slik planteområdet ligg til er det utsett for vind, og med tanke på herskande vindretning så vil eit nytt omløp med sitkagran på det omsøkte feltet gi auka risiko for eit forlenga frøpress på området

rundt. I denne opplistinga har me teke ein radius på 3500 m frå plantefeltet, noko som svarer til den angitte spreingsavstanden til sitkagran ved 20m/s.

Det er store naturverdiar innan dette området som vil kunne bli påverka av eit forlenga frøpress frå sitkagran på plantefeltet. Innanfor området er det 13 registrerte naturtypar. Av desse er 6 omtala som svært viktige (verdi A), 3 som viktige (verdi B) og 4 som lokalt viktige (verdi C). Av desse naturtypane er det 2 myrer, 6 naturbeitemarker, 4 kystlynghei (EN) og 1 strandeng. Dette er alle opne habitat der sitkagran lett kan etablere seg med frøplantar (Ecofact 2017, rapport 607). Av spesielle naturverdiar som er registrert er kystlynghei (verdi A) som ligg 150 meter frå plantefeltet. På synfaringa blei det og funne område med karakter av kystlynghei utanfor dei registrerte naturtypeområda, om lag 100 meter frå hogstfeltet. Dette er ein utvald naturtype som er svært utsett for påverknad frå framande arter og spesielt frå treslag som vil framskynde attgroing. Innanfor 600 meter frå plantefeltet ligg 7 registrerte naturtypar som alle kan bli påverka av frøplanter frå plantefeltet, tre av desse har verdi A. Eit nytt omløp av sitkagran på det omsøkte arealet vil også kunne påverke andre økosystem (t.d. edellauvskog) og økosystemtenester i området negativt på lang sikt, ved at desse kan bli utsett for spreing av frø over ein lenger tidsperiode enn kva dei har blitt fram til no.

På synfaringa registrerte vi noko spreing av sitkagran til dei nærmaste lauvskogområda og til lyngheiområda om lag 100 meter frå hogstfeltet. Lyngheia er i ein eldre suksesjonsfase, framleis dominert av lyng, men også med ein del gras og einer. Me vurderer at risikoen er stor for ytterlegare etablering av naturleg forynga sitkagran her. Det naturlege oppslaget på hogstfeltet viste også at potensialet for forynging ved forstyrning av marka er stort.

Innanfor analyseområdet er det registrert fleire raudlista arter, mellom anna klokkesøte (VU), alm (VU), sørlandsasal (NT), vestlandsvikke (NT). Frå raudlista er det registrert 2 (kritisk trua (CR), 56 sterkt trua (EN) , 124 sårbare (VU) og 409 nær trua (NT) førekomstar. Dei fleste funna er fugl, men nokre karplantar, mosar og insekt er også representert.

Samla belasting frå framande arter på området rundt

Det er få førekomstar av utanlandske treslag i området rundt det omsøkte plantefeltet, der dette hovudsakeleg er mindre felt med leplantingar m.m. Av andre framande arter i området er det ikkje funne nemneverdige kjelder til spreing. Vi vurderer at det samla frøpresset frå framande arter innan området i dag er moderat.

Andre viktige samfunnsinteresser

Etter vår kjennskap har sitkagran større toleevne i eit barskt kystklima enn norsk gran og andre alternative treslag. Ho har større produksjonsevne og betre evne til å tole vind og saltråk, og samtidig produsere tømmer. Vi deler synet på at dersom foryngingsplikta etter skogbrukslova skal oppfyllest med tilfredsstillande forynging (optimal tettleik på den nye skogen) så er det lite truleg at andre treslag er aktuelle på det omsøkte arealet. På same tid vurderer vi at den naturlege gjenveksten av sitkagran som kjem opp på feltet i stor grad oppfyller kravet om tilfredsstillande forynging etter skogbrukslova, sjølv om denne sannsynlegvis ikkje vil gi optimal tettleik og verdiskaping i bestandet.

Konklusjon

Søknaden må vurderast ut frå ulike og til dels kolliderande forvaltningsmål som omsyn til naturmangfald og optimal skogproduksjon etter hogst på det aktuelle arealet. Ut frå skogbruksinteressene legg vi til grunn at sitkagran vil vere det einaste egna treslaget for det aktuelle arealet. På same tid blir eit eventuelt løyve til utsetting av sitkaplanter ikkje avgjerande for om det framleis vil vere skogproduksjon på arealet, på grunn av den naturlege forynginga som kjem opp

uavhengig av aktiv planting. Forynginga har kome opp etter frøspreiing frå trea som no er avverka, og vil dermed ikkje vere omfatta av søknadsbehandlinga/forskrifta. Vi vurderer at å gi løyve til planting av ytterlegare planter av sitkagran på arealet vil bidra til at enda fleire tre vokser opp på feltet enn det som allereie er tilfelle, og at risikoen for frøspreiing på sikt dermed vil auke.

Gitt føringane for sakshandsaminga må føre var-prinsippet (§ 9) leggjast til grunn når det er risiko for uheldige følger for naturmangfaldet som følgje av utsettinga. Plantinga som er omsøkt er nær store areal med kystlynghei og fleire andre naturtypar som vil være utsett for raskare og meir omfattande attgroing dersom det kjem eit nytt omløp med sitkagran. Uavhengig av om det blir planta eit nytt omløp vil området bli utsett for frøpress frå naturleg forynga sitkagran, og vi vurderer at ei ytterlegare tilplanting vil auke dette. Dette kan vidare føre til større risiko for etablering av nye tre i omkringliggande natur, og vi vurderer at det vil være uheldig å aktivt legge til rette for dette ved ytterlegare planting.

I ei samla vurdering meiner vi at det er store utfordringar ved å overvake og hindre eventuell spreiding av tre over potensielt store avstandar og ulike eigedomar, og over eit heilt skogomløp. Vi vurderer at planting av sitkagran på det omsøkte området kan føre til auka risiko for uheldige verknader på det biologiske mangfaldet, som vanskeleg kan sikrast over tid gjennom vilkår. På grunn av naturverdiane i området rundt meiner vi at omsynet til desse veg tyngre enn omsynet til optimal skogproduksjon i denne saka. Etter ei totalvurdering gir vi derfor avslag på søknaden om planting av sitkagran på det omsøkte plantefeltet.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette avslag på søknaden om å sette ut 6250 planter av sitkagran på eit 25 daa stort felt på eigedom 21/39 i Eigersund kommune.

Klage

Vedtaket kan påklagast innan 3 veker etter mottak av dette brevet, jf. forvaltningslova sine reglar. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikkje gjer om eige vedtak, skal klagen handsamast av Miljødirektoratet.

Med helsing

Geir Skadberg
landbruksdirektør

Elisabeth Schmidt
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Saksbehandlar: Elisabeth Schmidt
Saksbehandlar telefon: 51568784
E-post: fmroesc@fylkesmannen.no

Kopi til:

Miljødirektoratet
Vestskog SA

Postboks 5672 Sluppen
c/o Torger Frøyland,
Espedalsvegen 1632

Eigersund kommune

Postboks 580

7485

4110

4379

TRONDHEIM

FORSAND

Egersund